

בית המשפט העליון

הודעה לתקשורת - פסק הדין בבג"ץ 1782/19

בעניין אירוע הירי שהביא למותו של הקטין הפלסטיני מוחמד כוסבה

בית המשפט העליון (המשנה לנשיאה, השופט חנן מלצר בהסכמת הנשיאה, השופטת אסתר חיות והשופטת יעל וילנר) דחה היום עתירה להעמדתו לדין פלילי של אל"מ ישראל שומר, בגין אירוע ירי שהתרחש בתאריך 03.07.2015. במהלך האירוע, אל"מ שומר, שהיה באותה עת מח"ט חטיבת בנימין, ירה למוות בקטין פלסטיני, מוחמד כוסבה (להלן: כוסבה), שניות מעטות לאחר שכוסבה הטיח, מטווח קרוב, אבן גדולה בחזית הרכב בו נסע אל"מ שומר עם חייליו, סמוך לכפר א-ראם. האבן ניפצה את שמש הרכב הקדמית, במרחב בו ישב אל"מ שומר, ופצעה קלות את החייל שנהג ברכב. כוסבה, זורק האבן, ניסה לברוח ובמהלך המרדף אחריו הוא נורה ומת מפצעיו.

המשנה לנשיאה, השופט ח' מלצר, מצא כי התוצאות הקטלניות של האירוע נחקרו על-ידי המשטרה הצבאית החוקרת, וכי הפרקליט הצבאי הראשי (להלן: הפצ"ר), החליט לסגור את התיק בעקבות ממצאי החקירה ובשל הנסיבות המבצעיות בהן אירעה ההתרחשות, וכן לנוכח הצעדים הפיקודיים שננקטו על-ידי הרמטכ"ל נגד אל"מ שומר, במסגרתם עוכב קידומו – בהתחשב בכך שחרג מהוראות הפתיחה באש של צה"ל. השגה שהוגשה ליועץ המשפטי לממשלה (להלן: היועמ"ש) כנגד החלטת הפצ"ר לסגור את התיק – נדחתה, לאחר שהרמטכ"ל אישר, בעקבות פניית היועמ"ש לפצ"ר, שהצעדים הפיקודיים כנגד אל"מ שומר חודדו ומומשו.

כנגד שתי ההחלטות הנ"ל הוגשה העתירה לבג"ץ על-ידי הוריו של כוסבה והאגודה לזכויות האזרח.

המשנה לנשיאה, השופט ח' מלצר, קבע בחוות-דעתו כי אין מקום להתערב בהחלטותיהם של הפצ"ר ושל היועמ"ש, לפיהן, בנסיבות העניין יש להסתפק בצעדים הפיקודיים שננקטו כלפי אל"מ שומר בדבר עיכוב בקידומו, מבלי להעמידו לדין פלילי. זאת, הן לנוכח גודרי ההתערבות השיפוטית הצרה בהחלטות של הרשויות המחליטות על העמדה לדין, הן לנוכח הנסיבות המבצעיות שהתקיימו באירוע זה, שבמסגרתן כוח צה"ל חש בסכנת חיים מוחשית, והן לנוכח הסנקציה הפיקודית שננקטה, העשויה להוות תמרוק אזהרה לכל חייל ומפקד בדבר חשיבות ההקפדה על הוראות הפתיחה באש.

המשנה לנשיאה, השופט ח' מלצר אף הפנה בהקשרים אלה למשפט משווה במדינות דמוקרטיות אחרות וכן עמד על השיקולים הייחודיים בהפעלת ביקורת על המעשה הלוחמתי, המאופיין לא פעם בסיכון חיי אדם לכל המעורבים ובהכרעות המתקבלות בשבריר של רגע, אשר עלולות להיות הרוג גורל.

המשנה לנשיאה, השופט ח' מלצר, הדגיש עוד כי במסגרת הנסיבות אותן יש לשקול בנושא, צריך להביא בחשבון גם את העובדה שאבנים יכולות להרוג.

השופטת י' וילנר הצטרפה אל מכלול נימוקיו של המשנה לנשיאה, והדגישה כי אף שאין להקל ראש בהתנהלותו של אל"מ שומר באירוע הנדון, הרי שבמקרים מעין אלה יש לתת את הדעת לנסיבות הייחודיות המאפיינות את הסיטואציה המלחמתית, ולהישמר מפני ביקורת המהווה משום חכמה שבדיעבד, אשר נעשית ב"תנאי מעבדה".

הנשיאה, השופטת א' חיות, הסכימה עם המסקנה כי המקרה אינו מצדיק התערבות בהחלטת גורמי התביעה המוסמכים, אך הבהירה כי החריגה של אל"מ שומר מהוראות הפתיחה באש מהווה כשל מקצועי, אשר חומרתו נובעת לא רק מן התוצאה הקשה שנגרמה בעקבותיו, אלא גם משום שניתן לצפות כי מפקד בדרגתו יפעל אחרת. עם זאת, הנשיאה מצאה כי בשים לב לצעדים הפיקודיים המשמעותיים שננקטו כלפי אל"מ שומר, אין להתערב במסקנותיהם של הפצ"ר והיועמ"ש לפיהן האינטרס הציבורי איננו מצדיק העמדה לדין פלילי של אל"מ שומר, שכן מסקנות עולות בקנה אחד עם ההלכה הפסוקה.

פסק הדין המלא עומד לרשותכם בכתובת: ...